

**«ОРТАЛЫҚ АЗИЯДАҒЫ БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКТІ
САҚТАУДЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН БОЛАШАҒЫ»
атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік
конференция
БАҒДАРЛАМАСЫ**

ПРОГРАММА
Международной научно-практической конференции
«ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ СОХРАНЕНИЯ
БИОРАЗНООБРАЗИЯ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ»

PROGRAM
of International scientific and practical conference
«CHALLENGES AND PROSPECTS FOR
BIODIVERSITY CONSERVATION IN CENTRAL
ASIA»

2025 жылдың 6-8 қараша, Алматы, Қазақстан
6-8 ноября 2025 года, Алматы, Казахстан
6-8 November 2025, Almaty, Kazakhstan

6.11.2025, БІРІНШІ КҮН
6.11.2025, ПЕРВЫЙ ДЕНЬ
6.11.2025, FIRST DAY

Өтетін орны: Farabi HUB, Алматы, аль-Фараби д., 71/26

Место проведения: Farabi HUB, Алматы, пр. аль-Фараби, 71/26

Venue: Farabi HUB, al- Faraby st., 71/26

10.00-11.00	Қатысушыларды тіркеу Жануарлар әлеміне арналған фотокөрмені және стендтік баяндамаларды қарау Таңғы ас Регистрация участников Осмотр фотовыставки животного мира и стендовых докладов Утренний кофе Participant registration Photo exhibition of wildlife and poster presentations Morning coffee
11.00-12.10	АШЫЛУЫ ОТКРЫТИЕ OPENING
11.00-11.10	Алғы сөз Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры Вступительное слово Түймебаев Жансейт Кансейтулы Председатель Правления - Ректор Казахского национального университета имени аль-Фараби Opening speech Zhanseit Tuimebayev Chairman of the Board – Rector of Al-Farabi Kazakh National University

11.10-12.10

5 min

ҚҰТТЫҚТАУ СӨЗДЕР

Иверсен Моника

Германия Федеративтік Республикасының Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі

Нысанбаев Ерлан Нұралыұлы

Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрі

Самек Властимил

БҰҰ-ның Жаһандық коммуникациялар департаментінің өкілі

Пирич Әмір Фазлиұлы

Алматыдағы ЮНЕСКО Аймақтық кеңсесінің Директоры және ЮНЕСКО-ның Қазақстандағы, Қырғызстандағы, Тәжікстандағы және Түрікменстандағы өкілі

Күрішбаев Ақылбек Қажығұлұлы

Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясының Басқарма Төрағасы

Балықбаев Тахир Оспанович

Орталық Азия өңірлік гляциологиялық орталығының директоры

Крамер Маттиас

Дрезден техникалық университетінің профессоры (құрм. проф.), NETSCI GmbH басқарушы директоры

Peter Liebelt

Қазақстандағы Мартин Лютер Галле-Виттенберг университетінің (MLU) өкілдігінің басшысы және Орталық Азиядағы тұрақты инновациялар бюросының (CASIB) жетекшісі

Реймов Ахмед Мамбеткаримович

Өзбекстан Республикасы Ғылым академиясының Қарақалпақ бөлімшесі Президиумының төрағасы

Ибодзода Саидмухим Тиллохуджа

Тәжікстан Ұлттық Ғылым академиясының вице-президенті

Медеу Ахметкал Рахметуллаевич

«География және су қауіпсіздігі институты» АҚ Басқарма Төрағасы

Калешов Санжар Серікұлы

Алматы Туризм бюросының MICE жобалар менеджері

11.10-12.10

5 min

ПРИВЕТСТВЕННЫЕ СЛОВА

Иверсен Моника

Чрезвычайный и Полномочный Посол Федеративной Республики Германия в Республике Казахстан

Нысанбаев Ерлан Нуралиевич

Министр экологии и природных ресурсов Республики Казахстан

Самек Властимил

Представитель Департамента глобальных коммуникаций ООН

Пирич Амир Фазлиевич

Директор Регионального Офиса ЮНЕСКО в Алматы и Представитель ЮНЕСКО в Казахстане, Кыргызстане, Таджикистане и Туркменистане

Куришбаев Акылбек Кажыгулович

Председатель Правления Национальной академии наук Республики Казахстан

Балыкбаев Тахир Оспанович

Директор Центрально-Азиатского регионального гляциологического центра

Крамер Маттиас

Профессор (поч.проф.) Дрезденского технологического университета, управляющий директор NETSCI GmbH

Peter Liebelt

Глава Представительства Университета Мартина Лютера Галле-Виттенберга (MLU) в Казахстане и руководитель Бюро устойчивых инноваций Центральной Азии (CASIB)

Реймов Ахмед Мамбеткаримович

Председатель Президиума Каракалпакского отделения Академии Наук Республики Узбекистан

Ибодзода Саидмукум Тиллохуджа

Вице-президент Национальной академии наук Таджикистана

Медеу Ахметкал Рахметуллаевич

Председатель Правления АО «Институт географии и водной безопасности»

Калешов Санжар Серікұлы

Менеджер MICE проектов Бюро по туризму Алматы (Almaty Tourism Bureau)

11.10-12.10 5 min	CONGRATULATIONS Monika Iwersen Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Federal Republic of Germany in the Republic of Kazakhstan Yerlan Nysanbayev Minister of Ecology and Natural Resources of the Republic of Kazakhstan Vlastimil Samek Representative of the UN Department of Global Communications Amir Piric Director of the UNESCO Almaty Regional Office and UNESCO Representative to Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, and Turkmenistan Akhylbek Kurishbayev Chairman of the Board of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan Tahir Balikbayev Director of the Central Asian Regional Glaciology Center Matthias Kramer Professor (ret.) at the Dresden University of Technology, Managing Director of NETSCI GmbH Peter Liebelt Head of the Martin Luther University Halle-Wittenberg (MLU) Representative Office in Kazakhstan and Director of the Central Asia Sustainable Innovation Bureau (CASIB) Akhmed Reimov Chairman of the Presidium of the Karakalpak Branch of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan Saidmukim Tillokhudja Ibodzoda Vice-President of the National Academy of Sciences of Tajikistan Akhmetkal Medeu Chairman of the Board of JSC "Institute of Geography and Water Security" Sanzhar Kaleshov Senior MICE Manager of Almaty Tourism Bureau
------------------------------	--

12.10-12.40	ПЛЕНАРЛЫҚ БАЯНДАМАЛАР ПЛЕНАРНЫЕ ДОКЛАДЫ PLENARY REPORTS
12.10-12.20	<i>Сохранение редких и исчезающих животных в Казахстане</i> Ященко Роман Васильевич ҚР ҒЖБМ Зоология институтының Бас директоры, ЮНЕСКО-ның «Адам және Биосфера» бағдарламасының (ЮНЕСКО МАБ) Қазақстандық Ұлттық комитетінің төрағасы, ЮНЕСКО және ИСЕСКО істері жөніндегі ҚР Ұлттық комиссиясының мүшесі, «Тетис» ғылыми қоғамының президенті Ященко Роман Васильевич Генеральный директор Института зоологии МНВО РК, Председатель Казахстанского национального комитета программы ЮНЕСКО «Человек и Биосфера» (МАБ ЮНЕСКО), член Национальной комиссии РК по делам ЮНЕСКО и ИСЕСКО, президент Научного общества «Тетис» Roman Jashenko Director General of the Institute of Zoology, MNVO RK, Chairman of the Kazakhstan National Committee of the UNESCO “Man and the Biosphere” Programme (MAB UNESCO), Member of the National Commission of the Republic of Kazakhstan for UNESCO and ISESCO, President of the “Tethys” Scientific Society
12.20-12.30	<i>Hydraulic heritage: qanats and landscape dynamics in the liberated Karabakh territories</i> Гулиев Аловсат Гулушоглы Әзірбайжан Республикасы Ғылым және білім министрлігінің Топырақтану және агрохимия институтының Бас директоры, Аграрлық ғылымдар докторы, ӘҰҒА корреспондент мүшесі

	Гулиев Аловсат Гулушоглы Доктор аграрных наук, член корреспондент НАНА Генеральный директор Института почвоведения и агрохимии Министерства науки и образования Азербайджанской Республики Alovsat Guliyev Doctor of Agricultural Sciences, Corresponding Member of NASA, General Director, Institute of Soil Science and Agrochemistry, Ministry of Science and Education of the Republic of Azerbaijan
12.30-12.40	<i>Интерпретация природного наследия через туристские маршруты: опыт Алматы</i> Скакова Айжан Амангельдиновна ҚР Республикасы Парламенті Мәжілісінің жанындағы Қоғамдық палатаның сарапшысы, Қазақ табиғатты қорғау қоғамының төрағасы Скакова Айжан Амангельдиновна Эксперт Общественной Палаты при Мажилисе Парламента РК, Председатель Казахского общества охраны природы Aizhan Skakova Public Chamber Expert under the Mazhilis of the Parliament of the Republic of Kazakhstan, Chairperson of the Kazakh Society for Nature Conservation
12.40-13.00	Экожүйелер мен биоалуантүрлілікті қорғау бойынша ОРТАЛЫҚ АЗИЯ-ГЕРМАН ИНСТИТУТЫНЫҢ САЛТАНАТТЫ АШЫЛУЫ ОТКРЫТИЕ ЦЕНТРАЛЬНО-АЗИАТСКО- ГЕРМАНСКОГО ИНСТИТУТА по охране экосистем и биоразнообразия OPENING CEREMONY OF THE CENTRAL ASIAN- GERMAN INSTITUTE for the Protection of Ecosystems and Biodiversity
13.00-13.10	Қонақтармен суретке түсу Общее фото гостей Group photo of the guests
13.10-14.30	ТҮСКІ АС ОБЕД LUNCH

**Секция 1: ОРТАЛЫҚ АЗИЯДАҒЫ БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКТІ
САҚТАУ ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ ДАМУ**
**Секция 1: СОХРАНЕНИЕ БИОРАЗНООБРАЗИЯ И
УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ**
**Section 1: BIODIVERSITY CONSERVATION AND
SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN CENTRAL ASIA**

Модераторлар: **Тажибоева Т. Л.** – Тұрақты даму бойынша ЮНЕСКО кафедрасының профессор, **Юсифова М. М.** – Баку мемлекеттік университеттің географиялық экология кафедрасының меңгерушісі.

Moderators: **Tamara Tazhibayeva** – Professor, UNESCO Chair for Sustainable Development, **Mahluga Yusifova** – Associate Professor, Head of the Department of Geographical Ecology, Baku State University

Өтетін орны: **Әл-Фараби кітапханасы, 409 ауд**

Адрес проведения: **Библиотека аль-Фараби, 409 ауд**

Venue: **Al-Farabi Library, 409 Aud.**

14.30-16.50	1. M.M. Yusifova, T.T. Mamishova, N.A. Sultanova Assessment of the Impact of coastline dynamics on biodiversity using remote sensing data in the Ghizil- Agaj bay
	2. А.К. Жанбырбаева Патогендік факторлардың әсерінен сазан бауырының морфологиялық өзгерістері
	3. K-H Feger The role of healthy soils in biodiversity conservation and sustainable development
	4. Т.Р. Таукенов Пространственное планирование для реализации целей Глобальной рамочной программы по биоразнообразию
	5. М.С Ілесбек, Г.Е Әскербай, Ә. Ыдырыс Түрген аймағындағы эндемик <i>ranunculus dilatatus</i> fourr. популяциясының морфологиялық ерекшеліктері
	6. A.Zh. Khamitov, G.A. Sadyrova, D. Abylganiev The impact of urbanized ecosystem on amphibian larval development: a research review
	7. Zh. A. Bazarbayeva., G. A Sadyrova, K.M. Nakysbekova, N.S. Bergeneva Ecological and biological characteristics of woody plants in an urban environment

	8. Ж.К Тұхфатов., А.Ж., Мустафина. М.Қ. Джсексенов., М.М.Абдибаттаева, Е.С. Нуров Каспий теңізінің Қазақстандық бөлігінің биологиялық алуантүрлілігі, қалыптасқан проблемалары және шешілу жолдары
	9. А.Ж. Мустафина, Ж. Инкарова, М. Джсексенов, М.М Абдибаттаева., Ж.Тухфатов Атырау облысы халқының денсаулығын қоршаған ортаның тәуекелді бағалау әдісімен зерттеу
	10. М.Курамбаева, Ш. Муродов Деградация биоразнообразия и экологическая безопасность Центральной Азии в условиях климатических изменений
	11. A.G.Guliyev, Ch.T.Bakhshiyeva, T.M.Babayeva, T.I.Yelmarli, N.M.Guliyev The Impact of Qanats on landscapes in the Liberated territories of Karabakh
	12. H. Flachowsky Selected examples of Kazakh-German activities for the utilization of genetic resources in fruit breeding
	13. T.L. Tazhibayeva, K.K. Khamitova, O.A. Zubova Using wild relatives to improve wheat adaptability to environmental stresses
	14. Г.Д. Беркинбаев, Н.А.Яковлева, Е.К. Садвакасов, Ю.С.Борисова Выборочная оценка состояния зеленых насаждений города Кентау как важное условие обеспечения биоразнообразия и устойчивого развития территории
	15. Ж.С. Абдуллаев Каспий теңізінің Қазақстандық бөлігінің биологиялық алуантүрлілігі, қалыптасқан проблемалары және шешілу жолдары
	16. А.Т. Иманалиев Оценка численности и состояния популяций эндемика Западного Тянь-Шаня-сурка Мензбира (Marmota menzbieri Kash) вне и на территории Беш-Аральского государственного заповедника
	17. А.М. Реймов, Ш.О. Шаниязов Актуальные проблемы сохранения биоразнообразия в регионе Приаралья

**Секция 2: ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ
АУМАҚТАРДЫҢ РӨЛІ**

**Секция 2: РОЛЬ ОСОБО ОХРАНЯЕМЫХ
ПРИРОДНЫХ ТЕРРИТОРИЙ**

Section 2: THE ROLE OF PROTECTED NATURAL AREAS

Модераторлар: **Танабекова Г. Б.** – Зоология институтының ғылыми хатшысы, **Садырова Г. Ә.** –Тұрақты даму бойынша ЮНЕСКО кафедрасының қауымдастырылған профессоры

Moderators: **Gulzhanat Tanabekova** - Scientific Secretary of the Institute of Zoology, **Gulbanu Sadyrova**, Associate Professor, UNESCO Chair for Sustainable Development

Өтетін орны: **Әл-Фараби кітапханасы, 408 ауд**

Адрес проведения: **Библиотека аль-Фараби, 408 ауд**

Venue: **Al-Farabi Library, 408 Aud.**

14.30-16.50

1. Б.К. Кадырова, Б.К. Шаршеева, З.З. Шайдуллаева
Биоразнообразие пресмыкающихся и птиц ЮГА Кыргызстана (на примере Баткенского и Лейлекского районов)

2. С.А. Османова, Лиу Зихуан
Влияние климатических изменений на экосистемы Гызылагачского национального парка: прогнозы и адаптация

3. Р.Х. Кадырбеков, А.М. Тлеппаева, Б.В. Златанов, С.В. Тимов
Итоги изучения энтомофауны (Arthropoda, Insecta) в западном Казахстане

4. Т.Р. Рыспеков, Ж.К. Алимсеитова, С.Р. Турганалиев
Современные проблемы и подходы в оценке биоразнообразия Казахстана

5. Ш.Н. Дурмекбаева, Г. Өнерхан, С.К. Мемешов, Г.Т. Кыздарбекова, О.Н. Бабенко, Е. Жумай
Қазақстан Ұлттық парктеріндегі флоралық биоалуантүрліліктің қазіргі жағдайы

6. А.Б.Есжанов, М.А. Чирикова
Таксономический состав фауны западного Тянь-Шаня и проблемы сохранения фауны региона

	7. Ahlam Al-Nahari Threats to biodiversity in Yemen' s natural reserves
	8. Р.Генджиев, Р.Тоймурадов Влияние видов рыб, интродуцированных с Дальнего Востока, на биоразнообразие и их значение в развитии прудового рыболовства
	9. Н.В.Терлецкая, Р.А.Мұсағалиева, О.А. Зубова Анатомические и фитохимические особенности, определяющие стрессоустойчивость вида <i>haloxylon persicum</i>
	10. G.B.Tanabekova Hawthorn leaflet (<i>Cacoece crataegana</i> Hb.) as a pest of the Sievers apple tree
	11. Н.Т. Байзакова, О.А. Зубова Роль особо охраняемых природных территорий в сохранение биоразнообразия: сравнительный анализ Казахстана, США и Евросоюза
	12. Ж.Е.Дәрібаев, А.Н. Құтжан, Д.Б. Жабықбай “КНАУФ гипс Капшагай” ЖШС-І кәсіпорнының атмосфералық ауаға әсері мен биоалуантүрлілігін бағалау
	13. А.В.Дубынин, В.Г.Эпиктетов, Л.А Димеева, А.А.Курмантаева “Ландшафты Чу-Илийских гор”: первый опыт выделения в Казахстане ключевой ботанической территории по обновленным критериям
	14. Т.А Сунатаев, У.Ж Жамынчиев, К.У Кулназарова, А.А Асанова Влияние существующих особо охраняемых природных территорий на сохранение биоразнообразия в центральной части Чуйской области
	15. Б.С.Бектешева., Р.К. Токторова, Р.Б. Осмонбекова, А.Б.Осмонбекова Роль особо охраняемых природных территорий Чуйской области в защите биоразнообразия

**Секция 3: БИОАЛУАНТҮРЛІЛІК ПЕН ЭКОТУРИЗМДІ
МОНИТОРИНГІНДЕ ГАЖ ЖӘНЕ ЦИФРЛЫҚ
ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ**

**Секция 3: ПРИМЕНЕНИЕ ГИС И ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ
В МОНИТОРИНГЕ БИОРАЗНООБРАЗИЯ И ЭКОТУРИЗМА**

**Section 3: APPLICATION OF GIS AND DIGITAL
TECHNOLOGIES IN BIODIVERSITY AND ECOTOURISM
MONITORING**

Модераторлар: **Бисенғалиев А. И.** –Тұрақты даму бойынша ЮНЕСКО кафедрасының аға оқытушысы, **Шоқпарова Д. Қ.** –ҒЗЖ және оның қолданылуы бойынша үкіметаралық зертхана директоры.

Moderators: **Arman Bisengaliev** –Senior Lecturer at the UNESCO Chair for Sustainable Development, **Dana Shokparova** –Director of the Intergovernmental Laboratory of Remote Sensing and Its Application.

Өтетін орны: *География және табиғатты пайдалану факультеті, үкіметаралық зертхана*

Адрес проведения: *Факультет географии и природопользования, межправительственная лаборатория*

Venue: *Faculty of Geography and Environmental Sciences, Intergovernmental Laboratory*

14.30-16.50 **1. Д. Ходжибаев, З.А. Разыков, М. Э. Назарова, И. А. Мамадов**

Environmental education and youth initiation as a tool for biodiversity conservation: the experience of the eco-club of the MMIT and YGPE

2. А.С. Тергеусизова, Н.Д. Бекен

Актуальные технологии анализа и картографирования содержания почв: обзор методов и инструментов

3. Н.К. Джексенбаев, Ә.К. Молдабаева

Биоәртүрлілік мониторингінде ақпараттық - коммуникациялық технологиялардың қолданылуы: орталық Азия мысалында

4. А.А. Иващенко, М.С. Рамазанова, А.Д. Толенова

Дикорастущие ирисы и тюльпаны Южного Казахстана - объекты экологического туризма

	5. Н.К.Джескенбаев, А.Ғ.Махамбетова Экотуризмдегі еңбек қауіпсіздігі - тұрақты туризм дамуының негізі
	6. С.М. Романова, А.С. Серикова, Р.Е. Махмутова Биохимическое и химическое потребление кислорода в воде озера Биликоль (Казахстан)
	7. Undarmaa Davaasambuu - The Effect of Climatic Conditions on the Abundance of Grasshopper Populations in the Grasslands of Eastern Mongolia (online)
	8. Р.Б.Осмонбекова, Р.К.Токторова, А.Б. Осмонбекова, Б.С. Бектешева, Проблемы и перспективы экотуризма и сохранения биоразнообразия в Кыргызской Республике
	9. Г.Е. Садвакасова, Т.А. Базарбаева Геосистемный анализ водного режима реки Каратал

**Секция 4: ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМ ЖӘНЕ АҒАРТУ
БИОЛОГИЯЛЫҚ ӘРТҮРЛІЛІКТІ ЖӘНЕ ЭКОЖҮЙЕ
ҚЫЗМЕТТЕРІН САҚТАУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ**

**Секция 4: ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И
ПРОСВЕЩЕНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ СОХРАНЕНИЯ
БИОРАЗНООБРАЗИЯ И ЭКОСИСТЕМНЫХ УСЛУГ**

**Section 4: ENVIRONMENTAL EDUCATION AND AWARENESS
AS A TOOL FOR BIODIVERSITY AND ECOSYSTEM SERVICES
CONSERVATION**

Модераторлар: Мустафаев М. Г. – Ресей Жаратылыстану академиясының толық мүшесі, БГСХА-ның Құрметті докторы, Әзербайжан Республикасының Ғылым және Білім министрлігіне қарасты Топырақтану және агрохимия институты
Мұқанова Г. А. –Тұрақты даму бойынша ЮНЕСКО кафедрасының профессор м.а.

Moderators: **Mustafa Mustafaev** – Full Member of the Russian Academy of Natural Sciences, Honorary Doctor of BGSHA, Institute of Soil Science and Agrochemistry, Ministry of Science and Education of the Republic of Azerbaijan, **Gulzhanat Mukanova** –Associate Professor of the UNESCO Chair on Sustainable Development

Өтетін орны: *Әл-Фараби кітапханасы, 303 ауд*

Адрес проведения: *Библиотека аль-Фараби, 303 ауд*

Venue: *Al-Farabi Library, 303 Aud.*

14.30-16.50	1. А.Г. Гулиев, М.Г. Мустафаев, А.С. Актымбаева, З.А Тукунова., Т.А. Базарбаева, Ф.М. Мустафаев Современное мелиоративное состояние орошаемых земель Кура-Араксинской низменности и пути улучшения
	2. U. Pietzarka The Tharand Forest Botanical Garden in Saxony (Germany) as a jewel of biodiversity: visitor concepts and environmental education offerings for the general public
	3. Мохаммед Амер Ахмед Амер Biodiversity and Sustainability: A Gender-Sensitive Approach to Environmental Protection
	4. Obrillant Damus Regenerative and restorative epistemology: The foundation of a new contract for social, cognitive, and ecological justice
	5. К.М. Раимкулов Эпидемиологическая и поведенческая оценка эхинококкоза и альвеококкоза с ИФА-сравнением как индикаторов экосистем среди населения жети-огузского района Иссык-кульской области Кыргызской Республики
	6. М.Б. Курамбаева, Ж.Тулаев, Ш.О. Мурадов Полосатая гиена (<i>Hyena hyenas</i>) объект ареала ЦА для устойчивости сохранение биоразнообразия
	7. Г.З. Бижанова, М.М. Абдибаттаева, Л.С. Курбанова, Е.О. Досжанов , Г.М. Минжанова Роль промышленных предприятий в сохранении экосистемных услуг: переход к зеленым технологиям очистки сточных вод

	8. Р.Ф. Абазов Геймификация и стартапы в экообразовании: от студенческих идей в экотуризме к решению проблем биоразнообразия
	9. А.Ж. Кожобекова Транснациональное сотрудничество в сохранении биоразнообразия и устойчивом управлении экосистемами: опыт Казахстанско-Германского института
	10. К. К. Уметов Роль Кыргызско-Германского института КНАУ им. К. И. Скрябина в региональном управлении, создании ценности для сохранения биоразнообразия и экосистемных услуг в Кыргызстане на примере исчезающих видов диких фруктов.
	10. Е. Т. Омиржанов Региональное управление и создание ценности для биоразнообразия и экосистемных услуг в Казахстане (ALMA-KiKa) на примере Азии «Malus Sieversii»
	11. Д. Н. Ахметжанова, Л. Фернандес Веласко, Е. О. Досжанов, О. М. Досжанов, З. М. Нурбол, А. Р. Керимкулова, А. Н. Жумажанов, А. Н. Сабитов, А. Е. Айдарбек, К. К. Хамитова Разработка и оптимизация активированного угля из биомассы для повышения влагосохранения в сельском хозяйстве
	12. Г. Ш. Эркимбаева, А. А. Мамбеталиева, К. Ж. Абас Загрязнение твёрдыми бытовыми отходами и экологическое состояние окружающей среды города Бишкек
	13. Т. А. Торобекова, А. Ж. Токтоматова, К. А. Адылбекова Экологические особенности и сохранение биоразнообразия Джалал-Абадской области

**Секция 5: БАТЫС ҚАЗАҚСТАН Өңірінің жасыл өсу
контексіндігі табиғи -шаруашылық және әлеуметтік
-экономикалық жүйелерінің тұрақты дамуы**

**Секция 5: УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ ПРИРОДНО-
ХОЗЯЙСТВЕННЫХ И СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ СИСТЕМ
ЗАПАДНО-КАЗАХСТАНСКОГО РЕГИОНА
В КОНТЕКСТЕ ЗЕЛЕННОГО РОСТА**

**Section 4: SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF NATURAL,
ECONOMIC, SOCIO-ECONOMIC SYSTEMS OF THE WESTERN
KAZAKHSTAN REGION IN THE CONTEXT OF GREEN GROWTH**

Модераторлар: **Аскарова М. А.** – география ғылымдарының докторы, профессор; **Ақтымбаева А. С.** –география және табиғатты пайдалану факультетінің деканы

Moderators: **Maulen Askarova** – Doctor of Geographical Sciences, Professor; **Aliya Aktymbaeva** –Dean of the Faculty of Geography and Environmental Sciences

Өтетін орны: **Әл-Фараби кітапханасы, 308 ауд**

Адрес проведения: **Библиотека аль-Фараби, 308 ауд**

Venue: **Al-Farabi Library, 308 Aud.**

14.30-16.50

1. А.В. Чередниченко

Оценка изменений климатического потенциала Западно-Казахстанского региона в контексте устойчивого развития

2. А.А. Турсунова

Оценка водного фонда ЗКР в условиях изменения климата и антропогенного влияния

3. Е.Сотников

Оценка изменений подземных вод Западно-Казахстанского региона в контексте устойчивого развития

4. С. Сырлыбекқызы

Оценка изменений уровня и режима Каспийского моря в контексте устойчивого развития

5. К.М.Пачикин

Оценка современного состояния земельных ресурсов Западно-Казахстанского региона в контексте устойчивого развития

	6. В.Г. Сальников Качество атмосферного воздуха как индикатор устойчивого развития региона: опыт и результаты исследований Западного Казахстана
	7. А.Ф. Исламгулова Оценка биоразнообразия Западно-Казахстанского региона в контексте устойчивого развития и зеленого роста
	8. Т.А. Базарбаева, К.К. Хамитова, Г.А. Мұқанова., А.А. Ошақбай, Г.Б. Сәрсенбаева, У.Т. Амангазиева Оценка загрязнения почв Западно-Казахстанского региона токсичными химическими веществами в результате промышленной деятельности
	9. А.С. Актымбаева Оценка загрязнения поверхностных и подземных вод Западно-Казахстанского региона в контексте устойчивого развития
	10. А.А. Токбергенова Оценка ландшафтно-экологическое состояние Западно-Казахстанского региона для обеспечения устойчивого развития
	11. Г.Н. Нюсупова Оценка социально-демографического развития Западно-Казахстанского региона в контексте устойчивого развития.
	12 А.С.Саханова, Г.О.Оракова, А.С.Нысанбаева Қазақстанда оңтүстік циклондардың шығу жиілігі мен қауіпті құбылыстардың қайталанушылығын бағалау
	12. Ф.Г. Альжанова, Н.К. Нурланова Оценка социально-экономического развития Западно-Казахстанского региона в контексте устойчивого развития.
	13. А.М. Артемьев Оценить социально-экономическое развитие Западно-Казахстанского региона в контексте устойчивого развития.
	14. А.А. Медеу Региональные особенности и оптимальные параметры устойчивого развития природно-хозяйственных систем Западно-Казахстанского региона

ҚОРЫТЫНДЫ ПЛЕНАРЛЫҚ ОТЫРЫС
ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОЕ ПЛЕНАРНОЕ ЗАСЕДАНИЕ
CLOSING PLENARY SESSION

16.50-17.00	Серіктестерге сөз беру, үздік баяндамалар мен постерлерді марапаттау Выступления партнеров, награждение лучших докладов и постеров Partner presentations, awarding of the best reports and posters
17.00-19.00	Шақырту бойынша ГАЛА-кешкі ас ГАЛА-Ужин по приглашению GALA dinner by invitation

7.11.2025 Ж., ЕКІНШІ КҮН, жұма
7.11.2025 Г., ВТОРОЙ ДЕНЬ, пятница
7.11.2025, SECOND DAY, Friday

ІС-САПАРЛЫҚ СЕССИЯ
ВЫЕЗДНАЯ СЕССИЯ
OFFSITE SESSION

Өтетін орны: Алматы мемлекеттік табиғи қорығы

Место проведения: Алматинский государственный природный заповедник

Venue: Almaty State Nature Reserve

8:30-09:00

Конференция қатысушыларының жиналуы — Әл-Фараби кітапханасының артындағы автотұрақта. Алматы қаласынан шығу.

Сбор участников — на парковке за библиотекой аль-Фараби. Выезд из Алматы.

Conference participants gathering — at the parking lot behind the Al-Farabi Library. Departure from Almaty

10:00-10:10	Орналасу, қарсы алу және нұсқаулық беру Қауіпсіздік ережелері мен күн тәртібімен танысу Прибытие, встреча и инструктаж Знакомство с правилами безопасности и программой дня Arrival, welcome, and briefing Introduction to safety rules and the day's program
10:10-10:20	Абилганиев Д.Б., Алматы мемлекеттік табиғи қорығының директоры Табиғи экожүйелердің биоәртүрлілігі және олардың тұрақтылығын қамтамасыз ету жолдары Абилганиев Д.Б., директор Алматинского государственного природного заповедника. Биоразнообразие природных экосистем и пути обеспечения их устойчивости D.B. Abilganiev, Director of the Almaty State Nature Reserve Biodiversity of natural ecosystems and ways to ensure their sustainability.
10:20-11:00	Музейге бару, қорық туралы фильм көрсету Museum visit, посещение музея, просмотр фильма о заповеднике Museum visit, screening of a film about the nature reserve
11:00-12:00	Талғар қаласындағы №25 мектеп-гимназия аумағында ағаш отырғызу бойынша экологиялық акция Экологиялық акция по высадке деревьев на территории школы-гимназии №25 г. Талғар Tree planting campaign on the territory of School-Gymnasium No. 25 in Talgar.
12:00-13:00	Экологиялық жолдар бойымен экскурсия – Ландшафт түрлерімен және өсімдік жамылғымен танысу – Сыртқы түрі сирек кездесетін түрлерді бақылау – Экожүйені мониторингтеу әдістерін көрсету

11:30-13:00	Экскурсия по экологическим тропам – Ознакомление с типами ландшафтов и растительным покровом – Наблюдение редких видов – Демонстрация методов экосистемного мониторинга Excursion along ecological trails – Familiarization with landscape types and vegetation cover – Observation of rare species – Demonstration of ecosystem monitoring methods
13:00-14:30	Табиғатта түскі ас Бейресми пікір алмасу Обед на природе Неформальное общение, обмен опытом Lunch outdoors Informal communication, experience exchange
ТАБИҒАТТА ДӨҢГЕЛЕК ҮСТЕЛ КРУГЛЫЙ СТОЛ НА ПРИРОДЕ ROUND TABLE OUTDOORS	
14:30-15:50	Тақырып: «Қорғалатын аумақтар желісін кеңейту және шекаралас экологиялық ынтымақтастық» Орталық Азия елдерінің сарапшылары арасындағы талқылау Тема: «Расширение сети охраняемых территорий и трансграничное экологическое сотрудничество» Обсуждение между экспертами стран Центральной Азии Topic “Expanding the Network of Protected Areas and Transboundary Environmental Cooperation” Discussion by experts from Central Asian countries
15:50-16:00	Қатысушылардың пікірлері мен ұсыныстары Отзывы и предложения участников Feedback and suggestions from participants
16:00-17:30	Алматыға оралу Возвращение в Алматы Return to Almaty

8.11.2025 Ж., ҮШІНШІ КҮН, СЕНБІ
8.11.2025 Г., ТРЕТИЙ ДЕНЬ, СУББОТА
NOVEMBER 8, 2025, THIRD DAY, SATURDAY

АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНДАҒЫ БОТАНИКАЛЫҚ БАҚТАҒЫ ІС-САПАРЛЫҚ СЕССИЯ ВЫЕЗДНАЯ СЕССИЯ В БОТАНИЧЕСКОМ САДУ АЛМАТЫ OFFSITE SESSION AT THE BOTANICAL GARDEN OF ALMATY	
09.30-10.00 	Конференция қатысушылардың КазҰУ Салтанатты қақпасының алдында жиналуы Сбор участников конференции перед Триумфальной аркой КазНУ Gathering of conference participants in front of the Triumphal Arch of KazNU
10:00-11:30	Ботаникалық бақ қызметкерлерінің презентациясы, бейнебаян көру - Табиғатқа, биоәртүрлілікке және қорықты қорғауға арналған деректі немесе танымдық фильмді көрсету. - Көрсетілім алдында баяндамашының кіріспе сөзі - фильмнің мақсаты мен негізгі тақырыптарын түсіндіру. - Көрсетілімнен кейін сұрақтар мен талқылау уақыты - әсерлермен бөлісу, мәліметтерді нақтылау, қатысушылардың сұрақтарына жауап беру. - Фильмде көрсетілген негізгі экологиялық мәселелер мен олардың өңір үшін маңызы туралы пікірталас. Презентация сотрудников Ботанического сада, просмотр видео - Демонстрация документального/научно-популярного фильма, посвящённого природе, биоразнообразию и охране заповедника. - Введение и краткое вступительное слово лектора перед просмотром - пояснение целей и основных тем видео. - Время на вопросы и обсуждение после просмотра - обмен впечатлениями, уточнение деталей, ответы на вопросы участников. - Обсуждение ключевых экологических проблем, показанных в фильме, и их значения для региона.

	Presentation by Botanical Garden staff, video screening - Screening of a documentary or popular science film dedicated to nature, biodiversity, and reserve protection. - Introduction and brief opening remarks by the lecturer before the screening - explaining the goals and main topics of the video. - Time for questions and discussion after the screening - sharing impressions, clarifying details, answering participants' questions. - Discussion of key environmental issues highlighted in the film and their significance for the region.
ЭКСКУРСИЯ EXCURSION	
11:30-12:30	- Қазақстан мен Орталық Азияның сирек және эндемиялық өсімдіктерін қоса алғанда, ерекше өсімдік коллекцияларымен танысу. - Әлемнің тропикалық және субтропикалық өсімдіктері ұсынылған жылыжайларға бару. - Бақтың тарихы, биоәртүрлілікті сақтауға қосқан үлесі және экологиялық ағарту туралы әңгіме. - Ботаникалық бақтардың ғылыми зерттеулер мен қоғамдық білім беру орталығы ретінде маңыздылығын талқылау. - Қатысушыларға сұрақ қоюға, фото түсіруге және табиғи ортада серуендеуге мүмкіндік. - Ознакомление с уникальными коллекциями растений, включая редкие и эндемичные виды флоры Казахстана и Центральной Азии. - Посещение оранжерей, где представлены тропические и субтропические растения со всего мира. - Рассказ об истории сада, его вкладе в сохранение биоразнообразия и экологическое просвещение. - Обсуждение значимости ботанических садов как центров научных исследований и общественного образования. - Возможность для участников задать вопросы, сделать фото и насладиться прогулкой в природной среде.

	- Screening of a documentary or popular science film dedicated to nature, biodiversity, and reserve protection. - Introduction and brief opening remarks by the lecturer before the screening — explaining the goals and main topics of the video. - Time for questions and discussion after the screening — sharing impressions, clarifying details, answering participants' questions. - Discussion of key environmental issues highlighted in the film and their significance for the region.
13:00-14:30	ТУСКИ АС ОБЕД LUNCH
14:30-15:00	Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ға оралу Возвращение в КазНУ им. Аль-Фараби Return to Al-Farabi Kazakh National University
	КАМПУС-ТУР CAMPUS TOUR
15:00-15:30	Әл-Фараби кітапханасы, Farabi Chem, Қытай-Қазақстан бірлескен қашықтықтан зондтау технологиялары және оларды қолдану зертханасы, Супер – компьютер, Тұрақты даму және табиғатты тиімді пайдалану ғылыми орталығы Библиотека аль-Фараби, Farabi Chem, Китайско-Казахстанская совместная лаборатория по технологиям и применению дистанционного зондирования земли, Супер компьютер, Исследовательский центр устойчивого развития и рационального природопользования Al-Farabi Library, Farabi Chem, China-Kazakhstan joint laboratory for remote sensing technology and application, Super Computer, Sustainable development and environmental management research center
16:00-17.00	Конференцияның үшінші күн қорытындысы Подведение итогов третьего дня конференции Summary of the third day of the conference

БАЙЛАНЫС

Маттиас Крамер

Проф. (кұрм. проф.), Дрезден техникалық университеті,

Эл. пошта: kramer@netsci.de

Факс: 0049 (0) 3588 2594928

Веб-сайт: www.netsci.de

Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы

әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры

әл-Фараби даңғылы, 71, Алматы, Қазақстан Республикасы

Телефон: +7 (727) 377-33-30

Эл. пошта: info@kaznu.edu.kz

Веб-сайт: <https://farabi.university>

Ақтымбаева Әлия Сағындыққызы

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ География және табиғатты пайдалану факультетінің деканы

әл-Фараби даңғылы, 71, Алматы, Қазақстан, 050040

Тел: +7 727 221 12 20

Моб.: +7 777 250 44 53

Эл. пошта: aliya.aktymbayeva@kaznu.edu.kz

Веб-сайт: <https://farabi.university>

КОНТАКТЫ

Маттиас Крамер

Проф. (поч. проф.), почетный проф., доктор наук

технический университет Дрездена;

управляющий директор NETSCI GmbH,

Email: kramer@netsci.de

Факс: 0049 (0) 3588 2594928

Веб-сайт: www.netsci.de

Түймебаев Жансейт Кансейтұлы

Председатель правления-Ректор, Казахский национальный университет имени аль-Фараби, проспект аль-Фараби 71, Алматы,

Телефон: +7 (727) 377-33-30

E-Mail: info@kaznu.edu.kz

Веб-сайт: <https://farabi.university>

Актымбаева Алия Сагындыковна

Кандидат географических наук, доцент,

Декан факультета географии и природопользования

Казахский национальный университет имени аль-Фараби 71, проспект аль-Фараби, Алматы, Казахстан, 050040

Тел: +7 727 221 12 20

Моб.: +7 777 250 44 53

Email: aliya.aktymbayeva@kaznu.edu.kz

Веб-сайт: <https://farabi.university>

CONTACTS

Matthias Kramer

Prof. (retired), Honorary Professor, Multiple Doctor of Science

Dresden University of Technology; NETSCI GmbH, Managing Director

Schützenplatz 2, D-01067 Dresden, Germany

Email: kramer@netsci.de

Fax: 0049 (0) 3588 2594928

Website: www.netsci.de

Zhanseit Tuimebayev

Chairman of the Board - Rector, al-Farabi Kazakh National University

Almaty, Avenue al-Farabi, 71, Republic of Kazakhstan

Phone: +7 (727) 377-33-30

E-mail: info@kaznu.edu.kz

Website: <https://farabi.university>

Alya Aktymbayeva

PhD in Geography, Associate Professor,

Dean of the Faculty of Geography and Environmental Sciences

al-Farabi Kazakh National University

71 al-Farabi Avenue, Almaty, Kazakhstan, 050040

Tel: +7 727 221 12 20

Mob.: +7 777 250 44 53

Email: aliya.aktymbayeva@kaznu.edu.kz

Website: <https://farabi.university>

Реквизиттер:

КЕАҚ «Аль-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті»
Қазақстан Республикасы, 050040, Алматы қаласы, Әл-Фараби даңғылы, 71
Банктік реквизиттер:
БСН: 990 140 001 154
ЖСК: KZ716018861001025801
БИК: HSBKKZKX
КБЕ: 16
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

Чектерді келесі нөмірге жіберу қажет: +7 (747) 342 96 13 – Самал

Реквизиты:

Некоммерческое акционерное общество «Казахский национальный университет имени аль-Фараби» Республика Казахстан, 050040, город Алматы, пр. аль-Фараби, 71
Банковские реквизиты:
БИН 990 140 001 154
ИИК KZ716018861001025801
БИК HSBKKZKX
КБЕ 16
АО «Народный банк Казахстана»

Чеки отправить на номер: +7 (747) 342 96 13 Самал

Bank Details:

NP JSC "Al-Farabi Kazakh National University"
Republic of Kazakhstan, 050040, Almaty, al-Farabi Avenue, 71

Banking Information:

BIN: 990 140 001 154
IBAN: KZ716018861001025801
BIC: HSBKKZKX
КБЕ: 16
JSC "Halyk Bank of Kazakhstan"

Please send payment receipts to:

+7 (747) 342 96 13 – Samal

Қатысқаныңызға рахмет!

Сіздің үлесіңіз бен қатысуыңыз бұл іс-шараны білім алмасу және болашақта ынтымақтастық орнату үшін құнды алаңға айналдырды. Бізге іс-шараны жақсартуға көмектесу және кері байланыс жинау үшін, қысқа онлайн бағалауды толтыруға шақырамыз. QR кодты сканерлеңіз немесе төмендегі сілтемеге өтіңіз:

Russia

<https://event.netsci.de/index.php/962484?lang=ru>

Спасибо за участие!

Ваш вклад и активное участие сделали это событие ценным пространством для обмена знаниями и установления будущих содружеств. Чтобы помочь нам улучшить мероприятия и собрать ваши отзывы, приглашаем вас заполнить короткую онлайн-оценку. Пожалуйста, сканируйте QR-код или перейдите по вышеуказанной ссылке.

Thank you for attending!

Your contributions and engagement have made this event a valuable platform for exchanging knowledge and building future collaborations. To help us improve and to collect your feedback, we kindly invite you to complete a short online evaluation. Please scan the QR Code or follow the link below:

<https://event.netsci.de/index.php/962484?lang=en>

Thank you very much for your time and your valuable feedback!
The Organizing Committee